

Tekst 1

I uddraget fra netmagasinet Naturguide.dk *Hjælp fuglene – byg redekasser* skal du så hurtigt som muligt finde svar på nogle spørgsmål. Du skal altså kun læse, hvad der er nødvendigt for at svare på disse spørgsmål. Sæt kryds i det rigtige felt på svararket.

VisitNature **Adoptér en orangutang** 100 kr. pr. måned **bos** www.orangutang.dk

VisitNature
naturguide magasin
DANMARKS NATUR

FORSIDE OM NATURGUIDEN NATUREN NETOP NU DANMARKS DYRELIV KONTAKT **Søg**

SKOLEBRUG VILDE REKORDER AKTIVITETER FARLIGE DYR MANGLER DU NATURFOTOS? ANNONCER

Hjælp fuglene – byg redekasser

Fuglene har glæde af redekasserne – også om vinteren

Redekasser til mange forskellige beboere

Der er mange fugle og dyrearter, der gerne benytter redekasser, og man kan bl.a. lave kasser til flagermus, pindsvin, humlebier og endda sommerfugle – og så selvfølgelig til fugle i mange afskygninger fra ænder til falke og mejser. Der er mange danske fugle der gerne vil bo i en redekasse. Alt efter hvilken fugl man vil lokke til, kan det variere på kassens og indgangshullets størrelse.

Rede- og opholdskasser som erstatninger for hule træer

Kasserne er en kunstig erstatning for de naturlige ynglesteder som normalt vil være hule træer. Selvom Danmark i dag er mere dækket af skov end vi har været de sidste par hundrede år, er andelen af gammel naturskov meget lille. Og det er netop i skove med gamle, hule løvtræer at de naturlige levesteder findes for de fleste hulrugende fugle.

Naturskoven har med sine gamle, hule træer mange beboere, bl.a. spætter, ugler og flagermus. Selvom skovarealet stiger i Danmark er der kun få områder med gammel naturskov, der rummer hule træer. Som erstatning for naturskovens muligheder bruger mange arter gerne en redekasse.

Mange fuglearter, herunder natuglen og hulduen bruger gerne redekasser. Også måren kan finde på flytte ind i redekasser - typisk en større kasse bygget til ugler. Af og til bruger egernet også en redekasse som opholdssted.

Danmarks bedste hule træ er et ukrudtstræ

Et af de træarter, der lettest udvikler sig som hult træ med alderen – og som i øvrigt er populært hos de mindre spættefugle, er bævreasp. Bævreasp er et af Danmarks ældste træarter. Træet indtog landet kort efter istidens ophør. Det er dog et træ, der i skovbruget regnes som ukrudtstræ, og det plantes derfor ikke. Bævreasp får derfor kun plads til at vokse frem i lysåbne, urørte hjørner af skoven. I udlandet bruges bævreasp til fremstilling af tændstikker. I de senere år har sortspættens fået fodfæste i Danmark. Denne store spætteart formår at hakke redehuller i de hårdere træarter – selv i frisk bøg. Mange andre dyr- og fuglearter kan derfor rykke ind i kølvandet på sortspættens forladte redehuller. Det giver nyt håb for sjældne fugle som f.eks. perleuglen.

Hvornår er det tid til at sætte fuglekasser op?

Redekasser kan selvfølgelig bygges og sættes op hele året, men kasserne kan med fordel sættes op inden vinteren. Når det er rigtig koldt bruger småfuglene dem nemlig som ly for natten. Fuglene får derved også mulighed for at se kassen an inden ynglesæsonen starter i april/maj.

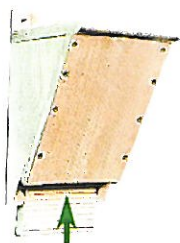
Placering af fuglekasser

Når man hænger fuglekasser op er der nogle punkter som er vigtige at tage med i overvejelserne.

- Flyvehullet bør normalt ikke vende mod vest af hensyn til vind og vejr.
- Kassen bør hænge således at katte har vanskeligt ved at komme til den.
- Mejskasser kan med fordel hænges op ved rosenbede og køkkenhave, så tager fuglene havens små skadedyr.

En kasse til sommerfugle

Sommerfugle søger gerne i læ i dårligt vejr med regn og blæst. Normalt kan sommerfuglen godt finde egnede skjulesteder, men nogle haveejere ynder at lave en kasse til sommerfuglen, hvor den kan krybe i ly. Kassen kan i størrelse bygges som en mejskasse – blot med aflange sprækker, hvor sommerfuglen kan søge ind. Se foto til højre. Nogle sommerfuglearter kan også bruge kassen til at overvinde i.

Flagermuskasse

En flagermuskasse er en slags omvendt fuglekasse med indflyvningshullet i kassens bund i form af en 2 cm bred sprække. Hæng gerne kassen højt og frit på et træ. Inde i kassen hænger flagermusene med hovedet nedad. Brædderne må gerne være ru, da flagermusen derved bedre kan hænge fast. Hæng gerne flere kasser i samme område.

Pindsvinekasse

Pindsvinet overvintrer normalt i dynger af blade og grene, men en hjemmelavet pindsvinekasse benyttes gerne. Pindsvinet har også brug for et opholdssted i dagtimerne om sommeren. En pindsvinekasse kan bygges med ca. 30 cm dybde og 50 cm bredde. Indgangen måler ca. 10 gange 15 cm. Selve opholdskassen placeres gerne lidt højere end indgangen (læg evt. nogle mursten under). Kassen dækkes med blade og sættes et skyggefuldt sted.

Fuglekasser – mål og størrelser

På dette link til Dansk Ornitologisk Forening kan du læse om de forskellige mål, der kræves hvis du vil bygge redekasser til forskellige fugle. Læs mere her

Seneste artikler og nyheder på NaturGuide.dk

- 📅 Naturen i november
- 📅 Dyrere at "glemme" hundesnoren!
- 📅 Lær at finde rav
- 📅 Hjælp fra edderkoppedråbereren!
- 📅 Vejret påvirker skovens hostfarver

Læs netartiklen *Ekstrem saltning har ødelagt Danmarks vejtræer*, og besvar spørgsmålene på svararket ud fra tekstens indhold. Sæt kryds ud for de rigtige svar.
Der er kun ét rigtigt svar til hvert spørgsmål.

Ekstrem saltning har ødelagt Danmarks vejtræer

Vi saltede så meget under den hårde vinter, at op mod en tredjedel af landets træer ved store veje har taget skade og risikerer at dø. Det vurderer forskere fra København Universitet.

Den lange kolde vinter har ikke bare været hård at komme igennem for os danskere. Vi har saltet vores is- og sneglatte veje så meget, at tusindvis af vejtræer langs motorveje, hovedveje og småmænd også vil-laveje er blevet skadet.

Forskere fra Københavns Universitet vurderer, at op mod hvert tredje træ enten er ved at dø eller er blevet så stresset af vejsalt, at de taber nåle eller blade eller har svært ved at springe ud og kun får få og små blade.

»Både gran og bøg har saltskader, men det er fyrretræer, det er gået hårdest ud over,« konstaterer biolog Lars Bo Pedersen, seniorforsker på Skov & Landskab.

»Man kan se i vejkanten, at de er rødfarvede; det vil sige, at nålene er døde, helt op i 2-3 meters højde. Det ser værst ud i Jylland og på Fyn, hvor der er saltet mest, og det ser meget alvorligt ud. Vi har lige været på tur rundt i landet, og vi blev faktisk meget rystede over, hvor mange træer der er ramt,« siger han.

Dobbelt så meget vejsalt som sidste vinter

Lars Bo Pedersen har sammen med sine kolleger undersøgt statistikken over mængden af vejsalt, som er blevet spredt på de danske veje gennem de senere år.

I et normalt år spreder vi omkring 1 kilo vejsalt per kvadratmeter vej. Når vinteren har været rigtig slem – som den f.eks. var i 1996 – når man typisk op på to kilo vejsalt per kvadratmeter.

Denne vinter har vi i Danmark saltet 2,5 kilo pr. kvadratmeter; enkelte steder helt op til 3 kilo. Det er mere end dobbelt så meget salt som under sidste års vinter.

Går også ud over bøgehækken i villahaven

Vejsalt ødelægger ikke bare løvtræer og fyrretræer, men også buske og hække, som mange haveejere sikkert vil have opdaget allerede.

»Mange bøgehække er ramt. Typisk er de kun sprunget ud i toppen, hvor saltet ikke er nået op, formodentlig fordi knopperne er døde på den nederste meter,« forklarer Lars Bo Pedersen og understreger, at skaderne kun kan skyldes vejsalt.

Træer bliver til underlige gevækster

Forskerne kan endnu ikke vurdere, hvor stor en del af træerne, der vil dø af skaderne, men under alle omstændigheder vil den hidsige vejsaltning sætte sig tydelige og længerevarende spor i landskabet langs de største veje.

»Træer med døde grene skyder helt unaturligt inde fra stammen. De bliver til underlige gevækster, der ikke er pæne at se på. Det kan man måske leve med ved motorveje, men lige så snart vi taler folks haver, bymæssig bebyggelse og hovedveje, som kommuner gør meget ud af, så ser det så rædderligt ud, at man er nødt til at handle,« mener Lars Bo Pedersen.

Varm sommer kan gøre det værre

For at gnide ekstra salt i såret kan flere træer faktisk få det endnu værre.

Lars Bo Pedersen understreger, at skaderne skyldes salt, som er blevet hvirvlet eller pjasket op på de grønne væksters dele over jorden.

Først senere følger effekten fra salt nede i jorden, som skaber en række dårligdomme. Salt trækker blandt andet vand ud af planten eller får den til at bruge kræfter på at holde på vandet i stedet for at vokse.

Vejsalt i jorden gør det også svært for træer at optage næringsstoffer, og det får jorden til at klappe sammen, så vand og ilt har svært ved at nå ned til rødderne.

»Effekten af saltstress i jorden har vi ikke set noget til endnu. Den sætter først ind hen over sommeren, når saltet i jorden bliver yderligere koncentreret, fordi vand fordamper fra jorden.«

»Måske bliver det endnu værre, men det ved vi ikke, for det afhænger meget af bl.a. temperatur og regnmængder i løbet af sommeren. Vi er nødt til at vente og se,« siger Lars Bo Pedersen.

Af Thomas Hoffmann
Fra www.videnskab.dk

Tekst 3

Læs magasinartiklen *På vej efter rav på østkysten*, og besvar spørgsmålene på svararket ud fra tekstens indhold. Sæt kryds ud for de rigtige svar. Der er kun ét rigtigt svar til hvert spørgsmål.

På jagt efter rav ved østkysten

Rav kaldes Nordens guld, og det kan med held og tålmodighed findes både ved Vesterhavet og Kattegat. Magasinet Midt tog på guldgravermission på østkysten med en naturvejleder.

Det blæser en stiv pelikan her ved stranden i Bønnerup på Djurslands nordkyst. Da naturvejleder Jan Kjærgaard stiger ud af bilen, river vinden i bildøren. Den grønne kasket med Skov- og Naturstyrelsens logo skærmer mod den bidende kolde blæst.

Magasinet Midts fotograf og journalist er nærmest mumificeret i varmt tøj fra top til tå.

Denne råkolde formiddag har vi en mission: at finde rav. Region Midtjylland har vand på begge sider og alenlange sandstrande, hvor der er mange naturoplevelser at hente. En af dem er at lede efter rav. En spændende og udfordrende fritidsforøjelse, som burde være tættere på succes, når vinden har rusket op i havet. Derfor har vi kurs mod stranden.

De fleste forbinder rav med vestkysten, men rav kan også findes på østkysten. Både ved Vesterhavet og Kattegat er det et spørgsmål om de rigtige vind-

forhold og så selvfølgelig held og tålmodighed.

Faktisk burde det være lettere at finde rav ved østkysten, for det er tættere ved kilden, påpeger Jan Kjærgaard. For ravet ved de danske kyster kommer fra Polen og Baltikum. Det blev aflejret for millioner af år siden, hvor nåletræer svedte harpiks ud, og det er så hærdet og blevet til rav.

Istidens gletschere og smeltvandsfloder har transporteret ravet til de danske kyster. Ravet er let, og efter en god gang blæsevejr skylles det ind på stranden.

Naturvejlederen har ledt efter rav mange gange, især ved Vesterhavet og fundet en del småstykker, men han har også fundet rav ved Moesgaard Strand syd for Århus.

Utallige gyldne sten har Jan Kjærgaard samlet op i håbet om, at det var rav.

– Men sjovt nok har jeg ikke været i tvivl om, at det var den ægte vare de gange, jeg har fun-

det rav. Det skinner anderledes, fortæller han.

Her i Bønnerup snurrer vindmøllerne ved havnen lystigt i blæsevejret, og havet ser mærkeligt nok roligt ud på grund af fra-landsvinden. En flok strandhjejler vugger i vandkanten, mens en strandskade flyver hen over dem.

– Den burde faktisk være i Holland nu, siger Jan Kjærgaard. Han peger ned mod vandkanten, hvor der ligger store bræmmer af muslinger, tang og andet opskyl på stranden.

– Vi skal derned. Det er sådan nogle steder, det er bedst at lede efter rav. Ikke mellem sten, forklarer han.

Leder mellem tang og muslinger

Da vi kommer ned til vandet, viser det sig, at bræmmerne består af mange venusmuslinger, tang og andet, som blæsten har revet med og skyllet ind på stranden. I opskyllet ligger også træstykker,

rester af en bordbombe, et par øldåser og et plastikhylster.

Selvom de små hvide venusmuslinger fylder mest, er der mange andre arter muslinger. Knivmuslinger i både små og store størrelser, hjertemuslinger, blåmuslinger, strandsnegle og krabbe-skeletter.

Umiddelbart er der ikke noget rav at se, men Jan Kjærgaard fastholder, at det er et godt sted at lede.

– Hvis der er rav ligger det ved sådan en opskyllet bræmme, for alt det andet her har den rigtige vægtfylde. Det er let ligesom rav.

Vi fortsætter lidt længere langs bræmmen og spejder nøje i det, bølgerne har skyllet ind på stranden. Nu ved vi lidt om den spænding, guldgraverne har oplevet, mens de gravede efter guld.

Yes – der ligger vist et gyldent stykke. Det må være rav. Men nej. Skuffelsen breder sig, for det er desværre ikke rav, men en dyrisk svamp. Den lever i havet og finder føde ved at filtrere vandet. Flere gange forveksles svampen med rav, men så snart

fingrene har grebet fat, er der ingen tvivl, for svampen er så blød, at den mases mellem fingrene.

Måske er her slet ingen rav.

Men kort tid efter lyser et stykke gyldent rav op i mængden af tang og muslinger. Måske kan man ligefrem kalde det en klump, for det er ikke helt lille. Meget kantet og i forskellige gyldne nuancer. Den ligger lidt for sig selv og skinner.

Journalistens falkeblik

Journalistens falkeblik har slået til. Ikke den medbragte ekspertise fra Skov- og Naturstyrelsen.

– Nu må du vist hellere tage dig sammen og vise, at du er natureksperten, lyder de drillende ord til naturvejlederen, da han har beundret mit fund.

– Ja, det må jeg hellere, siger han med et smil. Og ser meget koncentreret ud, mens han vander langs opskyllet på stranden. Hans indsats giver dog ikke bonus, og journalisten kan ikke dy sig for at spørge, om han virkelig vil nedlade sig til at blive fotograferet med et stykke rav, han ikke selv har fundet.

Det vil han minsandten. Og det bliver nødvendigt, for vi finder desværre ikke mere rav. Så Jan Kjærgaard tager opstilling foran fotografen med mit flotte stykke rav i den ene hånd og en lille sten i den anden.

– Der er helt klart forskel, for ravet er blødere og lettere end sten. Og føles ikke lige så koldt som stenen, forklarer han.

Det kan også mærkes, hvis man banker ravet mod tænderne. Det giver en anden lyd end sten, demonstrerer han.

For at vise forskellen på vægten lader han ravet og stenen falde ud af hænderne. Ravet lander lidt væk, fordi det er så let, at blæsten river det med.

Vores mission er lykkedes. Vi har vist, at man også kan finde rav ved Kattegat.

Det bliver dog kun til et enkelt stykke, for blæsten og kulden driver os mod den varme bil.

Vores jagt på Nordens guld er slut.

*Af Marianne Gregersen
Fra Magasinet Midt nr. 1 2010*

Tekst 4

Læs erindringerne *Loppen*, og besvar spørgsmålene på svararket ud fra tekstens indhold.

Sæt kryds ud for de rigtige svar.

Der er kun ét rigtigt svar til hvert spørgsmål.

Loppen

Mit barndomshjem lå i Slagelse i et af de sidste huse i Bredgade i udkanten af byen.

Det allerførste, jeg husker, er en stor gård med toppede brosten og frodige græstotter mellem stene. Lige uden for vores vinduer stod en vandpost, som forsynede alle gårdens beboere med vand. Og der var mange beboere, – *hvor* mange husker jeg ikke; men jeg ved aldeles bestemt, at der en overgang var 23 børn.

Alle pigerne var mine legekammerater, medens drengene hørte under min broder William, og alle indrømmede os uvilkårligt et slags førerskab: vi var jo ”de fine børn” fra forhuset, medens de andre boede i ganske små lejligheder i baghuset.

William og jeg var uadskillelige – især da så længe vi endnu ikke gik i skole. Vi var næsten jævnaldrende; han var kun 16 måneder ældre end jeg, og vi legede storartet med hinanden.

Jeg var kun lidt over 4 år, da William en dag betroede mig, at nu ville han ikke være her mere; han ville ud i den vide verden. Han havde fået prygl af far, skønt han ”næsten slet ingenting havde gjort”, og derfor ville han nu gå sin vej – lige med det samme.

Jeg var straks villig til at følge ham. Jeg tænker mig, at en eller anden havde vist os billederne i ”Flugten til Amerika” og læst versene højt for os; men jeg ved det ikke. Derimod husker jeg ganske bestemt, at vi tog hinanden i hånden og begav os på vej – William med sit mest elskede legetøj: en stor, hvid træhest med brune pletter, og jeg med min kæreste dukke under armen.

Det var en dejlig sollyssommerdag, og da vi lige havde spist til middag, passede det jo godt at gå med det samme. Og så vandrede vi trøstigt af sted på den store, brede landevej, der førte ud til den vide verden. Vi nåede dog ikke så langt. Da vi kom til en lille sti, som førte ind over markerne, gik vi derind, og da vi kom til en træbro, der lå over en udtørret grøft, satte vi os ned der, stillede hesten på broen og satte dukken op på dens ryg, – og så var legen i fuld gang med der samme. William glemte ganske sine prygl og sin fornærmelse, og vi legede fredeligt og rart, lige til vi blev sultne.

Vi sagde ingenting; vi tog bare hinanden i hånden – William med sin dyrebare træhest klemmt fast ind til sig og jeg med dukken under armen, og så traskede vi hjemad og kom akkurat tids nok til at blive kaldt ind til aftensbordet. Ingen havde savnet os, og ingen fik at vide, at vi to små havde haft i sinde at udvandre.

Vi gentog aldrig senere forsøget og talte heller ikke sammen om det før mange år efter.

Få dage efter, at William var fyldt fem år, var han blevet sendt i skole. Hvor varede det længe, inden jeg blev fem år!

Men endelig oprandt da den 16. marts, da jeg blandt andre fødselsdagsgaver fik en fin madkasse af blik, hvorpå der stod maler GOD APPETIT med forgyldte bogstaver, et penalhus med griffel, viskelæder og blyant og en fin ny A. B. C. – hvor var jeg lykkelig for disse tre ting, medens jeg ikke værdigede de andre sager megen opmærksomhed.

Stort har det vel heller ikke været, måske en appelsin eller et kræmmerhus godter; børn fik ikke så mange gaver dengang som nu til dags. En ny kjole eller et par ny støvler, som jeg alligevel skulle have, plejede der også at være på fødselsdagsbordet; men det brød jeg mig ikke synderligt om. Derimod var jeg yderst interesseret i fødsels-

dagskringlen og chokoladen, som hørte med til dagens herligheder; for jeg var en stor slikmund.

Fjorten dage efter, den 1. april, fik jeg endelig lov til at komme i skole. Mor havde for længst indmeldt mig hos frøken Prange; men på selve dagen måtte jeg gå alene, da mor af en eller anden grund var forhindret i at følge mig, og jeg erklærede stolt, at jeg godt turde gå selv; skolen lå jo lige ved siden af vort eget hus.

Jeg var umådelig optaget af min egen storhed den morgen, da jeg marcherede ud gennem porten, iført en brun silkekjole, som var syet om til mig af en af mors gamle selskabskjoler. Jeg havde naturligvis aldrig før ejet en silkekjole og strøg stadigvæk hånden ned ad det blanke, glatte tøj med en følelse af velbehag.

”Du ligner en kaffebønne!” råbte storebror drilende, da han så mig.

”Næ – hun ligner en loppel!” erklærede far.

Så stod jeg altså inde i den skole, jeg så længe havde ønsket at se, og lykkelig var jeg. Ganske stille stod jeg med min fine, nye madkasse, penalhuset og A. B. C.-bogen under armen midt iblandt en mængde fremmede børn, som lo og snakkede i munden af hverandre, så det første indtryk var fornøjeligt nok.

Så kom frøken Prange ind. Jeg kendte hende godt; hun kom undertiden ind til os for at besøge mor, som var hendes gamle elev. Frøken Prange var den fineste og elskeligste gamle dame, man kunne tænke sig. Hendes hår var næsten helt hvidt og ordnet i sirlige hængekrøller, som stak frem under en fin hvid blondkappe. Alle børnene rejste sig, da hun kom ind, – jeg behøvede det ikke, da jeg stadig stod på den samme plet med madkassen, penalhuset og A. B. C.-bogen knuget tæt ind til mig.

Og jeg fik lov til at blive stående, da frøken Pranges milde, nærsynede øjne ikke opdagede mig, og børnene stadig var optaget af at hviske sammen, så ingen lagde mærke til mig.

Så blev der sunget morgensang, og eleverne begyndte at vandre op til frøkenen for at vise deres håndarbejder. Følgelig blev der siddepladser ledige, og jeg skyndte mig at erobre en af dem, en dejlig stol lige ved vinduet, så jeg kunne kigge ud på gaden. Men jeg fik ikke lov at sidde der i fred ret længe; for lidt efter stod der en stor pige foran mig, og hun sagde i en meget gnaven tone, at jeg skulle flytte mig, for det var hendes plads.

”Ja, men nu sidder jeg her!” erklærede jeg bestemt uden at gøre mine til at flytte mig; jeg fandt rimeligvis, at jeg nu havde stået længe nok.

”Så, stik nu af, dit lille myr!” sagde den store pige overlegent og tog mig hårdt i armen.

”Jeg er ikke noget myr!” svarede jeg og slog hendes hånd væk. Som lillesøster til to drilleverne brødre var jeg vant til ikke at give tabt, men klare mig selv.

Men nu syntes den store pige, at det kunne være nok med min vigtighed, og med et rask tag i min arm rev hun mig ned fra stolen, medens hun drilende råbte til de andre:

”Har I nogen sinde hørt en loppe gø?”

Alle de andre lo højt; men i samme nu jog jeg min lille næve hårdt ind i hendes mave, – højere kunne jeg ikke nå.

Hun blev så forskrækket over dette uventede angreb, at hun skreg og ruskede mig så længe og så eftertrykkeligt, at også jeg skreg, – og så endelig kom frøken Prange til og skammede os begge ud, fordi vi gjorde sådan et spektakel i skoletiden.

Det var et forfærdeligt øjeblik, og jeg følte mig meget lille og ynkelig. Tænk, at få skænd den allerførste dag, jeg kom i skole! Og jeg, som havde glædet mig så utroligt til den dag.

Men nu kunne jeg ikke holde tårerne tilbage; skuffelsen havde været for stor for mig. Ingen havde lagt mærke til mig; ingen havde sagt et eneste venligt ord til mig eller blot vist mig en plads, hvor jeg kunne få lov til at sidde

Pludselig hørte jeg, at frøken Prange skændte på den store pige, fordi hun havde været slem mod en lille ny kammerat i stedet for at tage sig af hende og anvise hende en plads.

”Ja, men hun ville sidde på min plads, frøken!” indvendte den store pige; men frøken Prange svarede blot, at så kunne hun have kaldt på hende i stedet for at gøre barnet fortræd.

Min tårestrøm standsede øjeblikkeligt, og fra det øjeblik elskede jeg frøken Prange af hele mit hjerte. Jeg vidste godt, at jeg havde været uartig, og det vidste frøken Prange naturligvis også; men at hun forstod, *hvorfor* jeg havde været det, glemte jeg hende aldrig.

Nu fik jeg lov til at sidde på en lille stol oppe hos selve frøkenen, og jeg fik lov til at skrive streger på tavlen og til at tyde de første bogstaver i A. B. C.-bogen, hvad der morede mig umådeligt. Og da det blev frikvarter, spiste jeg min mad, som var gemt i den fine, ny madkasse, og bagefter legede vi alle sammen ude i den gård, som jeg plejede at kigge så længselsfuldt efter inde fra vor have. Nu var jeg endelig sluppet indenfor, og lykkelig var jeg.

*Af Valborg Dahl
Fra Da mormor gik i skole*

Tekst 5

Læs dyreværnsartiklen *Roms vildtlevende katte*, og besvar spørgsmålene på svararket ud fra tekstens indhold. Sæt kryds ud for de rigtige svar. Der er kun ét rigtigt svar til hvert spørgsmål.

Roms vildtlevende katte

Overalt i Rom ses vildtlevende, herreløse katte. Ofte er kattene koncentreret om de mange arkæologiske ruiner og udgravninger fra romertiden, som byen er så rig på. I disse ruiner kan kattene så nogenlunde finde ly og fred for det romerske byliv. Her bliver de fodret af velmenende katteelskere.

Torre Argentina

Et sted i Rom har man iværksat hjælpeprogrammer for kattene. Nærlig i ruinerne på Torre Argentina midt i Rom. Her blev i 1920'erne udgravet et område på størrelse med en fodboldbane med ruiner fra Roms ældste periode. Det var her, Cæsar blev myrdet af sin stedsøn Brutus i år

44 f.kr. Ruinerne ligger under gadeniveau og kan beskues fra gadeplanet hele vejen rundt. I disse ruiner og i de omkringliggende kvarterer lever ca. 400 katte. Det er den største kattekoloni i Rom.

I et af hjørnerne under vejen ligger Torre Argentina Cat Sanc-

tuary, et herberg for herreløse, vildtlevende katte og tamme katte, der er blevet udstødt.

I herberget optages både private katte, tilløber katte, kvæstede og syge katte, og der gennemføres genudsætninger af indfangne, vildtlevende katte. Stedet fungerer både som internat med for-

midling og som varigt herberg for katte med kroniske sygdomme og skavanker.

Alle katte neutraliseres, vaccineres og chipmærkes og får klippet spidsen af øreflippen, som tegn på, at de er neutraliseret.

Lià Dequel og Silia Viviani, to meget resursestærke kvinder, startede hjælpearbejdet for katte i 1994, da de ved en tilfældighed mødte kvinden, som indtil da havde taget sig af alle katte alene. I 1994 var antallet af katte omkring 90. Dette tal steg hurtigt på grund af manglende penge til neutralisering. Derudover smed uansvarlige mennesker deres katte og killinger i området. Det blev flere og flere katte at tage sig af. Dengang, såvel som i dag, blev der ikke givet støtte fra det offentlige.

I dag har centret mange forskellige samarbejdspartnere fra mange lande, som bidrager økonomisk. Mange turister besøger centret daglig og yder støtte i form af gaver og indkøb i centrets butik. Der er mange frivillige fra hele verden, som i kortere eller længere tid hjælper til i centret.

Arbejdsdagen starter klokken 7 om morgenen og slutter klokken

18 alle ugens dage. Et aftenshift begynder klokken 20 og afsluttes ved midnat. Indholdet af en arbejdsdag består af afvaskning og sterilisering af bure, samt at give kattene mad og drikke. Dette gælder både katte, som er i karantæne i centret og ude i ruinerne. Nye katte i ruinerne tages ind i centret, hvor man først undersøger, om ejeren kan findes. Hvis ikke, bliver kattene vaccineret, neutraliseret, øremærket og registreret i centrets bøger.

Centret har åbent for besøgende mellem klokken 12 og 18 alle dage. I dette tidsrum kan man snakke med frivillige, besøge kattene i karantæne og købe ting i butikken. Klokken 16.30 er der rundvisning i ruinerne. Der er gratis adgang.

Der er stor lighed mellem det arbejde, der udføres i Rom og det arbejde Kattens Værn udfører i Danmark. Det handler begge steder om neutralisering af såvel tamme som vildtlevende katte. Det er essensen af katteværnsarbejdet.

Der er dog en større forskel på et punkt. Der udføres operationer på de herreløse og hjemløse katte, som vi i Danmark ikke anser for forsvarligt katteværn. Mange katte får et eller begge øjne fjer-

net ved operation på grund af skader eller infektioner, som har ødelagt øjet. Der amputeres ben på vildtlevende herreløse katte efter trafikskader ect. Sådanne katte, som også omfatter helt små killinger under 12 uger, kan være vanskelige at formidle til nye hjem specielt i Rom.

Hvis ikke der kan findes et hjem uden for Italien, vil disse katte ende deres dage i herberger og kun aflives, hvis de får kroniske smerter eller ikke trives i herberget. I Danmark er vi mere realistiske og vedgår, at en human aflivning kan være den rigtige løsning.

Jeg havde en længere snak med Silvia Viviani og deres arbejde, ligesom jeg fik en grundig rundvisning og så alle centrets karantæne katte. Hun kendte godt til arbejdet i Danmark og jeg supplerede med fakta om Kattens Værns landsdækkende arbejde for kattene.

Et udbytterigt besøg og dejligt at se et stort antal velnærede og afslappede katte, der slentrede rundt i ruinerne midt i Rom.

*Af Tom Schantz Kristensen
Fra Kattens Venner nr. 2 juni 2010*